

«IMPRESSIONS SOCIOLINGÜÍSTIQUES»

*Sessió a càrrec del prof. Joshua A. Fishman coorganitzada amb el
Centre Universitari de Sociolingüística i Comunicació (UB)
(17-XII-1998)*

Durant la seva primera visita a Catalunya, el professor Fishman va tenir la gentilesa d'acceptar una trobada amb el Grup Català de Sociolingüística i amb el Centre Universitari de Sociolingüística i Comunicació a la Universitat de Barcelona. L'exposició fou, naturalment, en anglès i, malgrat que alguns dels assistents a l'acte podien tenir dificultats per seguir el professor, la sessió va resultar una experiència inoblidable per a tothom. Fishman no sols va fer honor a la seva fama de treballador incansable –amb una de les bibliografies més extenses entre els sociolingüistes– comentant-nos els seus últims treballs, sinó que va demostrar, també, que a la seva edat continua essent un dels esperits més inquirts i més oberts a noves realitats en el món de la sociologia de la llengua.

Durant l'acte, el president del Grup Català de Sociolingüística, Francesc Vallverdú, va llegir en traducció catalana una carta que el professor Fishman li va trametre el 18-V-1994, arran de la publicació en el número 11 de TSC d'un fragment del seu llibre *Reversing Language Shift*. Pel seu interès reproduïm aquesta carta:

«[Nova York,] 18 de maig de 1994

- » Francesc Vallverdú
Barcelona
Autonomous Catalan Community
Spain
- » Estimat amic:
- » El número de 1993 de *Treballs de Sociolingüística catalana* m'acaba d'arribar i vull agrair-vos sincerament d'haver-me'l enviat i d'haver-hi inclòs una traducció del meu capítol sobre "Tres casos amb èxit". És la primera vegada que he estat publicat en català (em penso) i, no cal dir-ho, n'estic complagut. De fet, estic emocionat.
- » Ser publicat en català és molt més que una altra de les meves publicacions (en tinc al voltant de 700 i realment no en necessito cap més). Podríem dir que he hagut d'esperar 60 anys per ser publicat en català. Quan era infant assistia a una escola *jiddisch* socia-

lista "bundista"* i cada setmana jo informava de les notícies sobre la guerra civil a Espanya. Vaig plorar (tots vam plorar) quan les forces lleialistes catalanes i basques es van rendir, i tots vam fer vots fins allà on poguéssim perquè renaixés la independència catalana i basca. Jo he procurat de complir aquest vot de diverses maneres al llarg d'aquests anys, particularment en la meua carrera sociolingüística, i em penso que, amb la publicació d'aquest capítol traduït, ara he arribat ben a prop d'assolir-lo completament. Com vós sabeu, he visitat el País Basc (en qualitat de professional més aviat que de turista) diverses vegades. Encara espero veure el país català algun dia. En aquest punt, el meu vot seria plenament satisfet.

» Una vegada més: moltes gràcies i, com sempre, amb els millors desigs per a vós i tots els vostres col·legues que estan compromesos en l'empresa del català.

» Sincerament,

Joshua A. Fishman»

* Nota de la R.—*Bund* fou el partit socialdemòcrata dels treballadors jueus fundat a Rússia, el 1897, que fou eliminat després de la revolució d'octubre.

I. RESUMS EN CATALÀ

GENTIL PUIG i MORENO

1. La construcció històrica de la identitat catalana i els contactes amb Al-Andalus

Aquest estudi fou presentat l'any 1996 a Mallorca en el marc d'una trobada entre les cultures aràbiga, catalana i jueva. L'autor justifica el punt de partida històric perquè massa sovint partim d'una mena d'amnèsia en aquesta qüestió. Analitza l'arribada dels musulmans a Catalunya (s. VIII) i considera que alguns historiadors catalans han pogut caure en certs reduccionismes i atorguen poca importància a la presència històrica dels musulmans. Per això proposa una concepció de la cultura catalana menys "etnocentrada". Després d'examinar la paradoxa de l'universalisme i de la diversitat del món jueu, analitza la diversitat cultural i religiosa del món musulmà i arriba a la conclusió que els països de l'Arc Llatí en general, i de Catalunya en particular, tenen una gran responsabilitat en el desplegament de les relacions de cooperació entre Europa i el Magrib.

CARLOTA SOLÉ

2. L'ús instrumental del català pels immigrants del tercer món

L'autora presenta una part d'un ampli treball efectuat al districte de Ciutat Vella de Barcelona, amb el qual es dona continuïtat a un d'anterior (Solé, 1992). El treball de camp es va fer mitjançant entrevistes a 85 persones, escollides de forma aleatòria. Malgrat el gran desconeixement de la situació cultural i lingüística catalana per part dels immigrants en el moment de la seva arribada, aprenen el català i el castellà. Tot i que el castellà és més present en el seu entorn habitual i els és més útil (idea reforçada per l'ús espontani del castellà en parlar amb ells per part dels autòctons catalanoparlants), aprenen el català per raons laborals, i els que disposen d'un negoci, comercials. El català també té una funció integrativa.

MARTINE BERTHELOT

3. Nova mirada sobre el patrimoni i les pràctiques lingüístiques dels jueus de Barcelona.

L'autora ha publicat des de 1982 diversos treballs sobre la comunitat israelita de Barcelona; es proposa examinar en aquest article com ha evolucionat el multilingüisme d'aquesta

comunitat en el context educatiu de Catalunya. Comprova que el multilingüisme es troba en efecte en evolució, però considera que els canvis més importants es produeixen en l'ús de les llengües jueves (tant les semítiques com les mixtes). En conclusió, l'autora remarca que al costat de la vital resurrecció de l'hebreu, les judeollengües (*jiddisch*, *djudezmo*) estan en risc d'extinció per raons conjunturals. Amb el testimoniatge de tres lingüistes jueus, que tenen tres plantejaments diferents (universalista, europeista i particularista), l'autora deixa obert l'interrogant del futur de les judeollengües.

JEAN-PAUL ESCUDERO

4. Algunes dades sobre els gitanos de Catalunya i la seva llengua

L'autor fa una ràpida aproximació històrica a la presència del poble gitano entre els catalans. Els gitanos han estat com a mínim bilingües, i els que han viscut a Catalunya han desenvolupat una varietat pròpia hibridada amb el català. Segons l'autor, la pervivència d'aquesta varietat està fortament amenaçada, tot i que el seu coneixement i el seu ús, actualment restringits a la població de més edat, siguin senyal d'identitat i de prestigi personal.

ELISENDA SALADRIGUES

5. Aspectes lingüístics i culturals dels gitanos de Gràcia i el Raval

El treball es centra en els trets culturals propis dels gitanos i la determinació de llur grau de competència oral en català, els seus usos lingüístics i l'avaluació de les actituds respecte de llur pròpia llengua. El treball de camp ha estat fet mitjançant entrevistes semi-dirigides a una mostra qualitativa d'informants seleccionats ($n = 8$) per via de coneixences primer i xarxes socials a partir del primer informant, amb quotes de sexe, edat i professió. S'hi constata el manteniment de moltes formes culturals pròpies, un alt grau de coneixement i d'ús del català, que és la llengua bàsica de la comunicació endogrupal. El caló, en canvi, ha esdevingut quasi un acrolecte.

CARLES CASTELLANOS i HASSAN AKILOUD
(AMB LA COL·LABORACIÓ D'ABDELGHANI EL MOLGHY)

6. La presència de la llengua amaziga (o berber) a Catalunya

Es tracta d'una introducció històrica valorativa de la situació sociolingüística del berber al nord d'Àfrica, seguida d'alguns apunts sobre la presència dels amazigs als Països Catalans, que ràpidament es centra en la seva situació al principat de Catalunya. Malgrat la constatació de la manca de coneixement afinat de la situació d'aquest grup lingüístic, no s'hi proposa cap línia de treball de recerca específica.

7. *Una aproximació sociolingüística del berber al nord d'Àfrica i a Catalunya*

Introducció general a la situació de la llengua berber i els seus parlants. Es presenten les dades d'un treball realitzat a Barcelona en el qual es preguntava a infants magribins escolaritzats en centres públics sobre la seva competència i ús de l'àrab, l'amazig, el català i el castellà. També se'ls preguntava sobre els seus contactes amb les dues llengües oficials a Catalunya. L'autor conclou que el sistema escolar català no presta cap suport formal a l'aprenentatge de la llengua materna dels pares d'aquests infants (àrab o amazig), llengua de la qual, en general, els adults només tenen competència oral.

EDMUNDO SEPA

8.1. *Afrosaharians a Catalunya. Des de quan i des d'on*

L'autor, immigrant ell mateix, presenta una panoràmica sobre l'origen, les causes i els efectes de la presència en la societat catalana de persones migrants provinents de l'Àfrica subsahariana, l'Àfrica negra. Les conseqüències en el mercat de treball, en la cultura i en la llengua són complementàries en el primer cas, folklòriques en el segon i inexistents en el tercer. Tot i que aporta poca informació de caire sociolingüístic, contribueix al coneixement d'aquesta realitat des de l'experiència mateixa. Les darreres novetats de la Llei d'estrangeria han introduït alguns canvis en la realitat descrita.

CARME JUNYENT

8.2. *Apunt sociolingüístic sobre els africans subsaharians*

L'autora parteix d'una realitat ben poc falaguera: la dada més explícita, des d'un punt de vista sociolingüístic, sobre l'acolliment dels immigrants africans a Catalunya és la manca de dades, i no sabem quines llengües parlen, afirma amb contundència. Sobre el futur immediat, l'autora és pessimista perquè creu que no hi ha voluntat política de superar aquesta situació, i conclou amb el convenciment que cal fer tot el necessari perquè aquests nous catalans s'incorporin a la societat catalana amb un bagatge que ens ha d'enriquir a tots.

SEÁN V. GOLDEN (DIRECTOR)

9. *Projecte Sinibald de Mas. Projecte pilot d'aculturació de la comunitat de parla xinesa a Catalunya*

En aquest treball es presenta la primera fase d'un ambiciós projecte d'estudi de la comunitat xinesa present a Catalunya, promogut pel Centre d'Estudis Xinesos (CEX) de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), partint de l'absolut desconeixement de la realitat sociolingüística i cultural d'aquesta comunitat, es va dissenyar un proto-

col de recollida d'informació (un qüestionari estructurat amb preguntes tancades i obertes, vegeu-lo annex) que va ser administrat per entrevistadores xineses. Així s'evitava tant com era possible l'estranyament causat per l'entrevistadora. La mostra (n = 200) es va obtenir a Barcelona i a tres ciutats més partint de dos directors; els subjectes obtinguts es van complementar amb d'altres obtinguts per mitjà de les xarxes socials dels primers, ajustant-se a les dades conegudes de l'univers, ben escasses, d'altra banda. Cal destacar, entre les conclusions, l'escassa competència en català i en castellà d'aquesta comunitat.

BERTA PUIG i AUTE

10. Llengua i nova immigració: una experiència de dinamització lingüística

L'autora explica el programa d'ensenyament de català adreçat a immigrants magribins i centreafricans que s'ha dut a terme al Centre de Normalització Lingüística Maresme-Mataró. A banda d'explicar una experiència concreta de dinamització lingüística i d'ensenyament de català, l'article també es proposa oferir unes consideracions generals sobre la situació sociolingüística i l'aprenentatge de llengües per part del col·lectiu de nous immigrants. La tesi principal que es defensa és que cal una línia d'actuació planificada i integral per donar resposta a les necessitats que genera el fenomen de la nova immigració. L'experiència es presenta com un projecte en curs, obert, que necessita estudi i reflexió per continuar endavant.

MARIA MARQUET

11. Tendències recents de la política lingüística a Andorra ensenyament i usos lingüístics

L'autora examina, en primer lloc, l'estructura educativa andorrana, el marc legal en què es desplega i els tres sistemes educatius que conviuen a Andorra: el sistema espanyol, el sistema francès i el sistema andorrà. A continuació analitza els usos lingüístics de l'escola andorrana que té vocació plurilingüe i pluricultural, de projecció europea. Examina també l'ensenyament de les altres llengües (francès, castellà, anglès) en les diferents etapes del procés educatiu. En conclusió, després d'assenyalar que les escoles franceses i espanyoles inclouen en els seus programes matèries imprescindibles a Andorra (llengua catalana, geografia i història, institucions andorranes) remarca que el sistema educatiu andorrà en creixement afavoreix l'aprenentatge de llengües, responent als interessos dels alumnes que han de formar part d'una Europa unida i alhora plurilingüe i pluricultural.

MONTSERRAT BADIA

12. Actituds, coneixements i usos lingüístics a Andorra.

JOAQUIM TORRES i PLA

13. La llengua catalana a Andorra: problemes i perspectives

L'autor parteix de la mateixa valoració que fa el Projecte de llei d'ordenació lingüística que prepara –en el moment de redactar aquest text– el govern andorrà: la llengua catalana es troba, a Andorra, amb una sèrie de condicionaments que poden arribar a posar en perill la seva vitalitat. Malgrat que el nombre dels habitants d'Andorra que utilitzen el català és prou significatiu (41% només el català, 20% només el castellà i 13% el català i el castellà), la veritat és que el castellà, gràcies a la immigració, ha esdevingut la *lingua franca* per a les relacions orals quotidianes. L'autor conclou que no solament cal que la Llei d'ordenació lingüística sigui aprovada, sinó que a més ha d'anar acompanyada de totes les mesures necessàries perquè la presa de consciència que s'ha iniciat es generalitzi.

ÀNGEL HUGUET i CANALÍS, JORDI SUÍLS i SUBIRÀ, JUDIT JANÉS i CARULLA

14. Les actituds lingüístiques en els escolars de la frontera catalanoaragonesa

En aquest treball es pretén establir una anàlisi comparativa entre dos contextos caracteritzats per una valoració de les llengües en presència molt diferent, tant en l'àmbit social com en l'educatiu (Catalunya i l'Aragó catalanòfon). L'objectiu fixat és aportar dades empíriques que permetin valorar les possibles implicacions d'aquests aspectes en el desenvolupament d'actituds més o menys favorables a la convivència de llengües. La metodologia usada ha estat la d'enquesta a dues mostres, una de la comarca del baix Cinca (Aragó, n = 163) i una altra del Baix Segre (Catalunya, n = 94) d'alumnes de 2n d'ESO (edat, 13-14 anys). El protocol usat va ser dissenyat pel SEDEC en el seu estudi de 1983, amb unes mínimes adaptacions geogràfiques. Els resultats mostren actituds favorables al català i al castellà, amb diferències entre sectors i entre alumnes del Baix Cinca que assisteixen a classes de català i alumnes que no hi assisteixen.

JOHANNES NYMARK.

15. Diglòssia i polítiques lingüístiques. Anàlisi comparativa de tres experiències diferents: Catalunya, Noruega i el Paraguai

Exposa alguns dels problemes relacionats amb l'elecció d'idiomes en l'estat nació, i estudia la problemàtica de les llengües nacionals a partir de tres casos diferents: català i castellà a Catalunya, *nynorsk* i *bokmål* a Noruega, i guaraní i castellà al Paraguai. Es mostra com funcionen les llengües estudiades en les seves comunitats respectives, amb l'objectiu de veure si es poden extreure conclusions vàlides per a l'elaboració de polítiques lingüístiques en el futur.

GENTIL PUIG-MORENO

1. *La construction historique de l'identité catalane et les contacts avec Al Andalous*

Cette étude a été présentée pour la première fois en 1996 à Palma de Majorque dans le cadre d'une rencontre sur les cultures arabe, juive et catalane. L'auteur justifie la perspective historique parce qu'il existe trop souvent une certaine amnésie dans ce domaine. Il analyse l'arrivée des musulmans en Catalogne (VIIIe siècle) et considère que certains historiens catalans ont eu tendance à négliger l'influence de leur présence. Voilà pourquoi il propose une conception de la culture catalane moins "ethnocentrée". Après avoir présenté la paradoxe de l'universalisme et de la diversité de la culture juive, il analyse également la diversité culturelle et religieuse du monde musulman et arrive à la conclusion que les pays de l'arc latin en général, et la Catalogne en particulier, ont une grande responsabilité dans le développement des relations de coopération entre l'Europe et le Maghreb.

CARLOTA SOLÉ

2. *L'usage instrumental du catalan par les immigrés du tiers monde*

L'auteur présente une partie d'un travail beaucoup plus vaste réalisé dans le quartier de "Ciutat Vella" (Vieille ville) de Barcelone, qui est la suite d'une étude antérieure (Solé, 1992). Le travail de terrain porte sur 85 personnes sélectionnées de façon aléatoire. Malgré une totale méconnaissance de la situation culturelle et linguistique catalane des immigrés au moment de leur arrivée, ils apprennent le catalan et le castillan. Le castillan est plus présent dans leur entourage habituel et leur est plus utile (idée renforcée par l'usage spontané et généralisé de la langue castillane quand ils s'adressent aux autochtones catalanophones). Ils apprennent le catalan pour des raisons professionnelles ou commerciales. Le catalan leur semble avoir également une fonction d'intégration sociale.

MARTINE BERTHELOT

3. *Nouveau regard sur le patrimoine et les pratiques linguistiques des juifs de Barcelone*

L'auteur a publié à partir de 1982 différents travaux sur la Communauté Israélite de Barcelone; elle se propose d'examiner dans cet article l'évolution du multilinguisme de cette communauté dans le contexte éducatif de Catalogne. Elle remarque que leur multilinguisme a évolué, mais elle considère que les changements les plus significatifs se produisent dans l'usage des langues "juives" (qu'elles soient d'origine sémitiques ou bien mixtes). En conclusion, l'auteur constate qu'à côté du vital ressurgissement de l'hébreu, par contre, les judéo-langues (yiddisch, et djudezmo), se trouvent en péril d'extinction pour des raisons conjoncturelles. Grâce au témoignage de trois linguistes juifs ayant des points de vue différents (universaliste, européiste et sioniste), l'auteur s'interroge sur le futur des judéo-langues.

4. *Quelques données à propos des Gitans de Catalogne et de leur langue*

L'auteur fait un rapide tour d'horizon historique concernant l'arrivée au XVIIe siècle du peuple Gitan en Catalogne et dans la péninsule ibérique. Dans l'actualité, il considère que les gitans sont généralement bilingues (catalan et castillan). Ceux qui se sont implantés en Catalogne ont développé une variété linguistique propre, appelé caló. Il s'agit d'une variété hybride avec des apports significatifs de la langue catalane. Cependant, selon l'auteur, la survie de cette variété linguistique originale est actuellement très fortement menacée, malgré son fort contenu identitaire, symbolique et de prestige personnel, car seuls les anciens en possèdent la connaissance et l'usage.

ELISENDA SALADRIGAS

5. *Aspects linguistiques et culturels des Gitans de "Gràcia" et du "Raval"* *(deux anciens quartiers de Barcelone)*

Ce travail concerne l'étude des traits culturels spécifiques des Gitans, ainsi que la délimitation de leur degré de compétence orale en catalan. L'auteur analyse également leurs usages linguistiques et l'évaluation de leurs attitudes par rapport à leur langue propre: le caló. Le travail de champ a été réalisé au moyen d'entrevues semi-directives à partir d'un échantillon qualitatif d'individus sélectionnés ($n = 8$) d'abord par critère relationnel, puis grâce aux réseaux sociaux à partir de la première personne enquêtée, en respectant les pourcentages correspondant au sexe, à l'âge et à la profession. L'auteur constate d'abord le maintien de nombreuses modalités culturelles propres, un degré élevé de connaissance et d'usage du catalan qui est la langue de base de la communication endogroupale. Par contre, le caló est quasiment devenu une variété acrolectectale.

CARLES CASTELLANOS, HASSAN AKIOUD
(AVEC LA COLLABORATION D'ABDELGHANI EL MOLGHY)

6. *La présence de la langue "amazigh" (ou berbère) en Catalogne*

Cette étude présente une introduction historique à propos de la valeur et de la situation sociolinguistique du berbère en Afrique du Nord, suivie d'un développement sur la présence des amazighs dans l'ensemble des Pays de Langue Catalane (Catalogne, Valence et les Baléares). Ensuite, l'étude se centre surtout sur leur situation en Catalogne stricte. L'on constate l'absence quasi totale de travaux précis concernant cette communauté linguistique trop souvent assimilée aux musulmans arabes d'Afrique du Nord, malheureusement, il n'existe pas qu'il existe une orientation claire des perspectives de recherche à poursuivre dans ce domaine.

7. *Une approche sociolinguistique du berbère en Afrique du Nord et en Catalogne*

Cette étude propose une introduction générale de la situation de la langue berbère et de ses locuteurs. L'auteur présente les résultats d'un travail réalisé à Barcelone dans lequel on demandait aux enfants maghrébins scolarisés dans les centres de l'enseignement public, leur compétence et leur usage des langues connues et apprises: l'arabe, le tamazigh, le catalan et le castillan. On leur posait également des questions concernant le contact avec les langues officielles en Catalogne. L'auteur conclue que le système scolaire catalan ne prête aucun appui effectif en vue de l'apprentissage de la langue des parents de ces enfants (arabe ou tamazigh), langue pour laquelle les locuteurs adultes n'ont qu'une compétence orale.

EDMUNDO SEPA

8.1. *Sud-Sahariens et Centre-Africains en Catalogne. D'où et depuis quand?*

L'auteur, immigré lui-même, présente un panorama sur l'origine, les causes et les effets de la présence des immigrés sud-sahariens et centre-africains dans la société catalane. Les conséquences sur le marché du travail, sur la culture et sur la langue sont complémentaires dans le premier cas, folkloriques dans le second et inexistantes dans le troisième. Bien que l'auteur apporte peu d'éléments d'information à caractère sociolinguistique, il contribue néanmoins à la connaissance de la réalité de cette communauté. Les dernières nouveautés de la "lei de estranjeria" (loi espagnole sur les étrangers) ont introduit quelques changements de la situation décrite.

CARME JUNYENT

8.2. *Notes sociolinguistiques sur les Africains sud-sahariens*

L'auteur part d'une réalité assez déprimante: c'est-à-dire que, dans le cas concret de l'accueil de ces immigrés, le plus frappant c'est précisément l'absence totale de données fiables sur leur situation sociolinguistique en Catalogne. Nous ignorons tout des langues qu'ils parlent, affirme-t-elle de manière catégorique. A propos du futur immédiat, l'auteur semble pessimiste étant donné qu'elle croit qu'il n'existe aucune volonté politique de résoudre cette situation et elle conclue avec énergie qu'il faudrait certainement tout mettre en oeuvre afin que ces "nouveaux catalans" puissent réellement s'incorporer à la société catalane grâce à l'apport de leur bagage culturel qui doit tous nous enrichir.

SEÁN V. GOLDEN

9. *Projet Sinibald de Mas. Projet pilote d'acculturation de la communauté de langue chinoise*

Dans ce travail l'auteur présente la première phase d'un projet plus ambitieux d'étude de la communauté chinoise installée en Catalogne sous les auspices du Centre d'Etudes

Chinoises (CEX) de l'Université Autonome de Barcelone (UAB), partant de l'absence quasi totale d'études sociolinguistiques et culturelles concernant cette importante communauté. Un protocole de recueil de données a été élaboré (enquête structurée avec des questions fermées et ouvertes) qui a été administrée par des enquêteuses chinoises afin d'éviter certaines confusions. L'échantillon (n = 200) a été obtenu à Barcelone et dans trois autres villes de Catalogne, à partir de deux listes d'adresses. La première concernant des personnes déjà retenues a été complétée par une seconde liste obtenue à partir des réseaux sociaux des premiers, tout en essayant de respecter les données connues de l'univers (qui s'avèrent être par ailleurs assez limitées). Il faut souligner parmi les premières conclusions, la faible connaissance et compétence du catalan et du castillan de cette communauté.

BERTA PUIG I AUTE

10. Langue et nouvelle immigration: une expérience de dynamisation linguistique

L'auteur commente le programme d'enseignement du catalan adressé aux immigrés maghrébins et centre-africains qui a été réalisé par le Centre de Normalisation Linguistique de Mataró (Ville côtière près de Barcelone). Après l'explication de cette expérience concrète de dynamisation linguistique et d'enseignement du catalan, l'auteur nous propose des considérations plus générales concernant la situation sociolinguistique et l'apprentissage des langues par les collectifs des nouveaux immigrés. La thèse principale qui est défendue insiste sur le fait qu'il faut une ligne d'action et une planification globale afin de satisfaire les nécessités langagières de ce nouveau public. L'expérience est présentée comme un projet en cours, pluriel et ouvert qui appelle une réflexion et une analyse afin d'atteindre les objectifs marqués.

MARIA MARQUET

11. Récentes tendances de la politique linguistique en Andorre: enseignement et usages linguistiques

L'auteur examine, tout d'abord, la structure éducative andorrane, le cadre légal dans lequel évolue les trois systèmes scolaires qui coexistent en Andorre: le système espagnol, le système français et le dernier arrivé le système andorran. Par la suite, elle analyse les usages linguistiques de l'école andorrane qui possède une vocation multilingue et multiculturelle à projection européenne. Elle examine également l'enseignement des autres langues (français, castillan, anglais) dans les différentes étapes du processus éducatif. En conclusion, après avoir indiqué que les écoles françaises et espagnoles incluent dans leurs programmes des enseignements fondamentaux pour l'Andorre (langue catalane, géographie, histoire et institutions andorranes) elle remarque que le système éducatif andorran favorise la connaissance des langues, répondant ainsi aux besoins des élèves qui devront être un jour membres d'une Europe Unie multilingue et multiculturelle.

12. *Attitudes, connaissances et usages linguistiques en Andorre*

JOAQUIM TORRES I PLA

13. *La langue catalane en Andorre: problèmes et perspectives*

L'auteur prend précisément comme point de départ la même considération présentée dans le projet de Loi d'Aménagement Linguistique que prépare actuellement le Gouvernement d'Andorre. La langue catalane se trouve, en Andorre impliquée dans une situation délicate qui met en péril sa vitalité. Bien que le nombre de locuteurs qui utilisent le catalan soit assez significatif (41% utilisent uniquement le catalan; 20% uniquement le castillan et 13% les deux langues). Cependant le castillan, grâce ou à cause de l'immigration provenant du sud de la péninsule est devenu la *lingua franca* pour les relations orales quotidiennes. L'auteur conclue qu'il ne suffit pas que la Loi d'Aménagement Linguistique soit approuvée, mais il faut également qu'elle soit accompagnée par toute une série de mesures tendant à favoriser une prise de conscience. Elle a certainement commencé mais il faut encore l'approfondir et la généraliser.

ÀNGEL HUGUET, JORDI SUÏLS, JUDITH JANÉS

14. *Les attitudes linguistiques des élèves de la zone limitrophe entre la Catalogne et l'Aragon*

L'objectif central de cette étude est centré sur une analyse comparative entre deux contextes caractérisés par une appréciation très différente des langues en présence, autant dans le domaine social qu'éducatif (Catalogne et Aragon catalanophone). L'objectif fixé correspond à la recherche de données empiriques permettant de mettre en valeur les éventuels facteurs dans le développement des attitudes plus ou moins favorables au contact entre les langues. La méthodologie retenue est une enquête à deux échantillons: la première dans la région du "Baix Cinca" (Aragon, n = 163), la deuxième dans la région du "Baix Segre" (Catalogne, n = 94) avec des élèves de 13 à 14 ans. Le protocole utilisé est celui qui a été élaboré par le SEDEC dans son étude de 1983, avec quelques modifications géographiques. Ainsi, les résultats obtenus démontrent l'existence d'attitudes favorables au catalan et au castillan, avec certaines variations entre les secteurs et les élèves du "Baix Cinca" qui assistent aux cours de catalan et ceux qui n'y assistent pas.

JOHANNES NYMARK

15. *Diglossie et politiques linguistiques. Analyse comparative de trois expériences différentes (Catalogne, Norvège et Paraguay)*

Il s'agit dans cette étude de l'exposé de certains problèmes qui sont en rapport avec le choix de la langue par l'Etat-Nation. L'auteur étudie la question des langues nationales a

partir de trois situations sociolinguistiques relativement différentes: celle du catalan et du castillan en Catalogne; celle du *nynorsk* et du *bokmål* en Norvège, et puis celle du guarani et du castillan au Paraguay. Finalement, l'auteur met en relief le fonctionnement des langues en question et en contact dans les respectives communautés, ayant pour objectif de pouvoir en déduire des conclusions utiles en vue de l'élaboration de futures politiques linguistiques.

3. ABSTRACTS IN ENGLISH

GENTIL PUIG I MORENO

1. The historic construction of Catalan identity and contacts with Al-Andalus

This study was presented in Majorca in 1996 during an encounter between the Arabic, Catalan and Jewish cultures. The author justifies the historic starting-point because we often experience a kind of amnesia with regard to this question. The study analyses the arrival of the Moors in Catalonia (8th century), suggesting that some Catalan historians may have fallen into a certain reductionism, minimising the importance of the Muslim presence here. For this reason, he proposes a less ethnocentric conception of Catalan culture. After examining the paradox of the universalism and diversity of the Jewish world, he analyses the cultural and religious diversity of the world of Islam, reaching the conclusion that the "Latin Arc" countries in general, and Catalonia in particular, have a great responsibility regarding the development of co-operative relations between Europe and the Maghreb.

CARLOTA SOLÉ

2. The instrumental use of Catalan by immigrants from the Third World

The author presents part of a broader study carried out in the Ciutat Vella district of Barcelona, the continuation of an earlier work (Solé, 1992). The field work took the form of interviews with 85 people, chosen at random. Despite the fact that immigrants know little of the cultural and linguistic situation in Catalonia, they learn Catalan and Spanish. Although Spanish is more present in their habitual environment and is more useful to them (an idea reinforced by the spontaneous use of Spanish with them by Catalan-speaking local people), they learn Catalan for reasons of employment or for commercial reasons if they own their own business. Catalan also has an integrative function.

MARTINE BERTHELOT

3. A new look at the heritage and linguistic practices of the Jews of Barcelona

In this article, the author, who has published various studies of Barcelona's Jewish community since 1982, proposes to examine how the multilingualism of this social group has

evolved within the educational context of Catalonia, concluding that multilingualism is, in effect, going through a period of evolution. Nevertheless, the author considers that the most important changes are occurring in the use of Jewish languages (both Semitic and mixed). In conclusion, the notes that, due to circumstantial reasons, whilst Hebrew is enjoying a revival, the Jewish languages (Yiddish, Djudezmo) are in danger of extinction. Citing the testimony of three Jewish linguists, each with a different approach (universalist, Europeanist and particularist), the author leaves open the question of the future of the Jewish languages.

JEAN-PAUL ESCUDERO

4. Some figures about Gypsies in Catalonia and their language

The author presents a brief historical overview of the presence of the Gypsy people amongst the Catalans. The Gypsies have always been bilingual at least, and those settling in Catalonia developed their own hybrid language with Catalan. According to the author, the survival of this linguistic variant is greatly endangered, although knowledge and use of it, currently restricted to the elder members of the community, continue to be a sign of identity and personal prestige.

ELISENDA SALADRIGUES

5. Linguistic and cultural aspects of the Gypsies of the Gràcia and Raval neighbourhoods of Barcelona.

This article centres on the cultural characteristics of the Gypsies and the determination of their oral competence in Catalan, their linguistic uses of it and an evaluation of attitudes towards their own language. The field work was carried out through semi-directed interviews of a qualitative sample of reporters (n = 8) the first selected through acquaintances, the rest through the social networks of the first, with quotas for sex, age and profession. The study notes that many cultural forms proper to this community have been maintained, as well as a high level of knowledge and use of Catalan, which is the basic language of endogroup communication. *Caló*, however, as the Gypsy language is known in Catalonia, has become almost an acrolect.

CARLES CASTELLANOS AND HASSAN AKIOUD
(WITH THE CO-OPERATION OF ABDELGHANI EL MOLGHY)

6. The presence of the Amazigha (or Berber) language

An evaluative historic introduction to the sociolinguistic situation of Berber in North Africa, followed by notes on the Amazigha presence in the Catalan-speaking countries, soon centring on the Principality of Catalonia. Though it is pointed out that there is a lack of refined knowledge about the situation of this linguistic group, no specific lines of research are proposed.

7. *A sociolinguistic approximation to Berber in North African and in Catalonia*

General introduction to the situation of the Berber language and its speakers, presenting the data contained in a study carried out in Barcelona in which Maghrebi children attending state schools were asked about their competence and use of Arabic, Tamazigh, Catalan and Spanish. They were also asked about their contact with the two official languages of Catalonia. The author concludes that the Catalan education system provides no formal support to help these children learn their parents' mother tongue (Arabic or Tamazigh) and in which, generally speaking, the adults are only competent orally.

EDMUNDO SEPA

8.1 *Sub-Saharan Africans in Catalonia. Since when and from where*

The author, himself an immigrant, presents an overview of the origin, causes and effects of the presence of immigrants from Sub-Saharan Africa –“Black Africa”– in Catalan society, affirming that the consequences on the job market, culture and the language are complementary in the first case, folkloric in the second and non-existent in the third. Though providing little information of a sociolinguistic nature, the article contributes to understanding of the situation through experience. The situation described in the article has now been altered somewhat by recent changes in immigration law.

CARME JUNYENT

8.2 *Sociolinguistic Sub-Saharan Africans.*

In this article, the author starts out by describing an unpromising situation: the most explicit fact, from the sociolinguistic point of view, about the reception of African immigrants in Catalonia is the lack of data, and we do not know what languages they speak, the author roundly affirms, going on to express pessimism about the immediate future, as she does not believe that the political will exists to overcome this situation. The conclusion expresses the conviction that everything necessary should be done to help these new Catalans become integrated into Catalan society, bringing with them a heritage which will enrich us all.

SEÁN V. GOLDEN (DIRECTOR)

9. *The Sinibald de Mas Project, a pilot cultural study of the Chinese-speaking community in Catalonia*

This article presents the first stage of an ambitious project for the study of the Chinese community in Catalonia, promoted by the Autonomous University of Barcelona (UAB)

Centre for Chinese Studies (CEX). Starting from a condition of absolute ignorance about the sociolinguistic and cultural reality of this community, a protocol was designed for gathering information (a questionnaire structured with open and closed question, attached) which was administered by Chinese interviewers so as to prevent as far as possible feelings of discomfort on the part of interviewees. The sample (n = 200) was obtained in Barcelona and three other cities from two directories: the subjects obtained were complemented by others obtained through the social networks of the former, adjusted to the –scanty– known universal data. One of the principal conclusions of the study is the generally low level of competence in Catalan and Spanish found amongst this community.

BERTA PUIG I AUTE

10. Language and the new immigration: an experience of language dynamisation

The author describes the Catalan teaching programme for Maghrebi and Central African immigrants given at the Maresme-Mataró Linguistic Normalisation Centre. Apart from describing a specific experience of language dynamisation and the teaching of Catalan, the article also notes a number of general points about the sociolinguistic situation and language learning on the part of new immigrants. The principal thesis she defends is that a planned integral line of action is required to provide a response to the needs generated by the phenomenon of the new immigration. The experience is presented as an open project in course requiring study and reflection in order to enable it to be continued.

MARIA MARQUET

11. Recent trends in language policy in Andorra: education and language use

The author examines, firstly, the structure of education in Andorra, the legal framework governing it and the three education systems which live side-by-side in Andorra: the Spanish, French and Andorran systems. The article goes on to analyse language uses under the Andorran schools system, which aims to be multilingual and multicultural, with a European projection. The teaching of the other languages (French, Spanish, English) at the different stages of the educational process is also discussed. In conclusion, after noting that French and Spanish schools include the indispensable subjects (Catalan language, geography and history, the institutions of Andorra) for Andorra in their curricula, the author affirms that the growing Andorran education system favours language learning, responding to the interests of pupils, who will form part of a united, multilingual and multicultural Europe.

12. *Attitudes, knowledge and uses of language in Andorra.
Recent trends in language policy*

This is a review of the results of a survey carried out in 1995 published under the title of *Coneixements i usos lingüístics de la població d'Andorra* ("Language knowledge and uses amongst the population of Andorra", 1996). It is noted that with regard to language knowledge, Spanish rates higher than Catalan in all the skills. Regarding language use, on the other hand, Catalan does better than Spanish in many spheres of life: at home, amongst friends, at work, etc. Needless to say, the Catalan administration also returns high percentages of use of Catalan. In recent years, the Ministry of Culture has urged Catalan speakers not to give up their language in any field of activity, but this statement of intent needs to take into account the fact that Andorra depends to a large extent on tourism and that it is good that tourists (Spanish, French, Portuguese or English speakers) can be attended to in their own language. This is, then, a complex phenomenon with no easy solutions.

JOAQUIM TORRES I PLA

13. *The Catalan language in Andorra: problems and prospects*

The author takes as his starting-point the affirmation contained in the Linguistic Organisation Law the Andorran government is preparing at the time of writing: that the Catalan language is subject to a number of conditioning factors in Andorra which could endanger its vitality. Although a significant number of Andorran inhabitants use Catalan (41% only Catalan, 20% only Spanish and 13% Catalan and Spanish), the truth is that, thanks to immigration, Spanish has become the *lingua franca* of everyday oral relations. The author concludes that it is not only essential that the Linguistic Organisation Law should enter the statute book, but that it should also be accompanied by all measures necessary to ensure that the awareness beginning to take hold should become general.

ÀNGEL HUGUET I CANALÍS, JORDI SUÏLS I SUBIRÀ, JUDIT JANÉS I CARULLA

14. *Attitudes to language of schoolchildren
on the Catalan-Aragon border*

This study aims to establish a comparative analysis between two contexts characterised by an assessment of languages with a very different presence, both in the social and educational spheres (Catalonia and Catalan-speaking Aragon). The objective is to provide empirical data allowing evaluation of these aspects in the development of attitudes more or less favourable to the co-existence of languages. The method used is the two-sample survey, one in Baix Cinca county, Aragon (n = 163), the other in Baix Segre county, Catalonia (n = 94) of pupils in the second course of ESO (compulsory secondary education, 13-14

years). The protocol used was designed by SEDEC in its 1983 study, with minimal geographic adaptations. The results show favourable attitudes to Catalan and Spanish, with differences between sectors and between pupils in Baix Cinca who attend Catalan classes and those who do not.

JOHANNES NYMARK

15. Diglossia and language policies. Comparative analysis of three different experiences (Catalonia, Norway and Paraguay)

The article discusses some of the problems of language choice in the nation state and studies the problem of national languages through three different cases: Catalan and Spanish in Catalonia, Nynorsk and Bokmal in Norway and Guarani and Spanish in Paraguay. The author shows how the languages work in their respective communities with a view to extracting conclusions to help draw up future language policies.

1. Introduction. The article is a comparative study of language policies in three different countries: Catalonia, Norway and Paraguay. The study is based on a comparative analysis of the language policies in these three countries, with a view to extracting conclusions to help draw up future language policies.

2. Catalonia. Catalonia is a region in the north-east of Spain, with a population of about 4 million. The official language is Catalan, but Spanish is also widely spoken. The language policy in Catalonia is based on the principle of diglossia, which means that both languages are used in official contexts. This policy has been successful in maintaining the Catalan language and culture, while also allowing for the use of Spanish.

3. Norway. Norway is a country in Northern Europe, with a population of about 4 million. The official language is Norwegian, but there are two main varieties: Bokmal and Nynorsk. The language policy in Norway is based on the principle of diglossia, which means that both varieties are used in official contexts. This policy has been successful in maintaining the Norwegian language and culture, while also allowing for the use of Bokmal.

4. Paraguay. Paraguay is a country in South America, with a population of about 6 million. The official language is Spanish, but Guarani is also widely spoken. The language policy in Paraguay is based on the principle of diglossia, which means that both languages are used in official contexts. This policy has been successful in maintaining the Guarani language and culture, while also allowing for the use of Spanish.

TREBALLS DE SOCIOLINGÜÍSTICA CATALANA
ANUARI DEL GRUP CATALÀ DE SOCIOLINGÜÍSTICA,
ASSOCIACIÓ ADHERIDA AL RESEARCH COMMITTEE
ON SOCIOLINGUISTICS (AIS/ISA)

Aquesta revista, que s'inicià l'any 1977, ha publicat fins a l'actualitat tretze números. Editada en cobertes toves (*paperback*) i en format 23 × 16 cm, és l'única publicació de sociolingüística en català que ha mantingut la seva continuïtat i una de les poques revistes del món que s'ocupen exclusivament de temes sociolingüístics.

Com es pot comprovar repassant els sumaris dels números publicats (vegeu la llista annexa), TSC té i ha tingut, entre els seus col·laboradors, no sols un nombre considerable d'investigadors catalans, sinó també alguns noms importants entre els especialistes estrangers. Des del punt de vista dels continguts, la revista entén la sociolingüística en la seva accepció més àmplia i, malgrat dedicar una atenció especial a les qüestions relacionades amb la societat catalana, no exclou els treballs més teòrics que tenen un interès per al progrés de la recerca.

Val a dir que el propòsit que té qualsevol publicació científica d'estimular el debat entre els investigadors no sempre s'ha pogut dur a terme eficaçment per raó d'una difusió deficient de TSC que, en aquests moments, l'equip rector de l'anuari intenta corregir. En qualsevol cas i mentre no es resolgui el mecanisme regular de subscripció, la distribuïdora ha assegurat que la revista es pot trobar en les principals llibreries de Barcelona i València. I si algun lector estigués interessat en algun número endarrerit, pot posar-se en contacte amb alguna de les llibreries que indiquem al final d'aquest prospecte.

1. $\frac{1}{2} \int_0^1 (x^2 + 2x + 1) dx = \frac{1}{2} \left[\frac{x^3}{3} + x^2 + x \right]_0^1 = \frac{1}{2} \left(\frac{1}{3} + 1 + 1 \right) = \frac{1}{2} \cdot \frac{7}{3} = \frac{7}{6}$

2.

3. $\int_0^1 (x^2 + 2x + 1) dx = \left[\frac{x^3}{3} + x^2 + x \right]_0^1 = \frac{1}{3} + 1 + 1 = \frac{7}{3}$

4. $\int_0^1 (x^2 + 2x + 1) dx = \left[\frac{x^3}{3} + x^2 + x \right]_0^1 = \frac{1}{3} + 1 + 1 = \frac{7}{3}$

5. $\int_0^1 (x^2 + 2x + 1) dx = \left[\frac{x^3}{3} + x^2 + x \right]_0^1 = \frac{1}{3} + 1 + 1 = \frac{7}{3}$

Volum 1 (1974/1976 [1977])

La sociolingüística catalana al Canadà (Antoni M. Badia i Margarit). *Entorn de la sociolingüística catalana: precedents, dificultats, contingut, objectius* (Antoni M. Badia i Margarit). *Gramàtica normativa enfront de gramàtica descriptiva en català modern* (Antoni M. Badia i Margarit). *Diglossia a Catalunya Nord* (Domènec Bernardó i Bernat Rieu). *La influència de factors històrics exògens en la situació actual del català dins la societat* (Jordi Carbonell). *Actituds polítiques i lingüístiques al País Valencià contemporani* (Alfons Cucó). *Aculturació lingüística d'immigrants a Barcelona* (Claudi Esteva i Fabregat). *Llengua i literatura al País Valencià en el primer terç del segle XIX* (Joan Fuster). *Sobre el procés de patoisització* (Robert Lafont). *Les enquestes sociolingüístiques catalanes* (Joaquim Torres). *La normalització del català modern* (Francesc Vallverdú). *L'ús del català dins la literatura científica* (Gerard Vassalls).
 -EXHAURIT-

Volum 2 (1979)

El Grup Català de Sociolingüística i el Seminari Internacional de Sociolingüística de Perpinyà (juliol de 1977) (Antoni M. Badia i Margarit). *Educació i sociolingüística* (Lluís V. Aracil). *Elements d'història social i política de la llengua catalana* (Jordi Carbonell). *Traducció i interpretació dels escriptors llatins* (Miquel Dolç). *Diglossia, normalització i ensenyament de la llengua vernacle dins la societat nord-catalana* (Gentil Puig i Moreno). *Estudi sobre la diglossia entre els grups professionals a Barcelona* (Teresa Turell). -EXHAURIT-

Volum 3 (1980)

Ús i alternança de llengües en grups de joves d'un barri de Barcelona: Sant Andreu de Palomar (Helena Calsamiglia i Empar Tuson). *Víkings i pagesos: una batussa continuada. Assaig per a un estudi de les relacions interdialectals en català* (Miquel Pueyo). *Enquesta de seguiment i control del Decret d'incorporació del català al sistema educatiu de Catalunya* (Gentil Puig). *Sobre els signes fònics usats en les relacions home-bèstia* (Jordi Bernadó i Francesc Prat). *La sociolingüística catalana* (Georg Kremnitz).

Volum 4 (1982)

El comportament, les actituds i la competència lingüística dels treballadors dins l'empresa (Teresa Turell). *Llengua i estructura educativa en una zona de Catalunya: Granollers i la seva rodalia* (Miquel Siguan, Joaquim Arnau i Ignasi Vila). *Alternatives al bilingüisme valencià meridional: a propòsit d'una pre-enquesta sobre les varietats lingüístiques* (Francesc Gimeno). *Enquesta sociolingüística als maonesos* (Ignasi Mascaró). «Andorra 90»: *una recerca psico-sociolingüística* (Pere Notó i Magi Panyella). *L'anglès enfront del català i del francès a l'àrea septentrional* (Domènec Bernardó). *Introducció a l'estudi de la Comunitat Israelita de Barcelona* (Martine Berthelot i Gentil Puig). *Documents*.

Volum 5 (1983)

Memòria d'activitats del GCS (1983). La llengua anglesa en el conflicte lingüístic franco-català. Un cas de macrotriglòssia (Domènec Bernardó). Hi ha o no hi ha diglòssia a Catalunya? Anàlisi d'un problema conceptual (Francesc Vallverdú). Criteris per a una normalització lingüística democràtica a Catalunya (Gentil Puig). Un cas singular de conflicte lingüístic: la situació actual del País Valencià (Vicent Pitarch). Vers una sociolingüística històrica? (Francesc Gimeno). La bena i la mordassa: els catalans davant la immigració de l'època franquista (Jacqueline Hall). Aproximacions a la significació de les actituds lingüístiques: dos estudis de cas (Christine Bierbach). Sessions extraordinàries de seminari: W. E. Lambert i W. F. Mackey.

Volum 6 (1986)

Memòria d'activitats del GCS (1984). Jornades sobre normalització del català a Perpinyà (Domènec Bernardó). Conflicte interètnic i bilingüisme (Wallace E. Lambert). Consideracions sobre la sociolingüística catalana (William Mackey). Estudi sociolingüístic de certs aspectes de la llengua catalana (Jeanne Zang Mier). Al voltant de la substitució i el canvi lingüístics. Els casos d'Elx i Alacant durant la segona meitat del segle XIX (Brauli Montoya). Resum d'una enquesta sobre la consciència lingüística feta l'any 1980 a la Catalunya del Nord (Gabriele Berkenbusch). Bilingüització de la segona generació d'immigrants: realitat i factors del procés a Vilafranca del Penedès (Albert Bastardas). Un sistema econòmic de cens lingüístic de llengües minoritzades (L. Garcia Sevilla i Antoni Vallès). Sessions de seminari (F. Vallverdú, V. Pitarch, H. Calsamiglia i M. Reixach).

Volum 7 (1988)

Memòries d'activitats del GCS (1985 i 1986). Llengua i nacionalisme. Dos comentaris (Antoni M. Badia i Margarit). Reflexions sobre llengua i identitat (Gentil Puig i Moreno). Quebec, Catalunya i Euskadi: una tipologia de planificació sociolingüística (Albert Bastardas). Les enquestes sociolingüístiques catalanes del 1974 al 1984 (Joaquim Torres). Algunes dades sobre la catalanització a l'àrea metropolitana de Barcelona (Francesc Vallverdú). Sessions de seminari (J. Martí, J. Arnau, F. Vallverdú, H. Boada i P. Fortuny). Annex: Estatuts definitius del GCS.

Volum 8 (1990)

Memòries d'activitats del GCS (1987 i 1988). Segon Encontre de Sociolingüística Catalana a Perpinyà, 20-21 de maig de 1988 (G. Puig i D. Bernardó). Presentació de 'Treballs de Sociolingüística Catalana' (Francesc Vallverdú). Deu anys de normalització lingüística al Principat de Catalunya (Miquel Strubell i Trueta). Uns problemes epistemològics a l'entorn d'un Curs de sociolingüística (Domènec Bernardó). Sociolingüística i interdisciplinarietat. Les ciències de la comunicació i la recerca intercultural (Gentil Puig i Moreno). Els treballadors i la llengua catalana (Joaquim Torres i Humbert Boada). Canvis en les avaluacions i les actituds lingüístiques a Barcelona (1980-1987) (Kathryn A. Woolard i Tae-Joong Gahng). La sociolingüística als Països Catalans (Maria Grossmann). Sessions de Seminari (I. Mari, S. Capellades, J.M. Puig Salellas, J.M. Artigal, F. Vallverdú, A. Bastardas, E. Bonet, K. Woolard, J. Arnau, S. Blasi, J. Huguet, J. Gifreu i J. Bañeres).

Volum 9 (1991)

Memòries d'activitats del GCS (1989 i 1990). Sociolingüística i pragmàtica (Helena Calsamiglia i Amparo Tuson). *Entrevista amb Rafael Lluís Ninyoles* (Joan M. Romaní). *La predicció de dades lingüístiques censals* (Miquel Strubell i Trueta). *La normalització lingüística a l'ensenyament no universitari de Catalunya (1980-1990)* (Ignasi Vila). *Les famílies lingüístiques "mixtes" a Catalunya: coexistència i conflicte* (Paul O'Donnell). *La parla dels immigrants andalusos al barri de Sant Andreu de Barcelona* (Melissa G. Moyer). *Cap a una anàlisi sociolingüística del País Valencià* (Lluís Alpera i Francesc Gimeno). *La normalització lingüística a les Illes Balears* (Aina Moll). *Sessions de seminari* (M. Strubell, N. Alturo, T. Turell, A. M. Badia i Margarit, E. Boix, F. Vallverdú, H. Boada, J. Torres, L. Alpera, F. Gimeno, J. J. Smolicz, A. Moll, E. Bonet, J. Capellades, J. Oliveras, H. Calsamiglia i A. Tuson). *Annex: Estatuts del GCS (amb les esmenes de 1990 incorporades)*.

Volum 10 (1992)

Memòria d'activitats del GCS (1991). Entrevista a William Labov (Maria Teresa Turell). *Un espai lingüístic desconegut a Catalunya: la comunitat israelita de Barcelona. Arxius orals i enquesta sociolingüística* (Martine Berthelot i Gentil Puig). *Resistència i reconquesta sociolingüístiques: aspectes de la normalització del català a la Catalunya autònoma* (Henri Boyer). *Llengua, ideologia i premsa a Catalunya* (David Laitin i Guadalupe Rodríguez). *Manifestacions del contacte de llengües en la interlocució* (Luci Nussbaum). *Percepció de vitalitat etnolingüística i identitat social* (Maria Àngels Viladot). *La llengua dels infants en el cens lingüístic de 1986* (Jordi Bañeres). *Sessions de seminari* (G. Erill, J. Farràs, F. Marcos, J. Oliveras, E. Bonet, J. Capellades, G. Puig i Moreno, J. Arnau, M. À. Viladot i W. Mackey). *Resums. Abstracts*.

Volum 11 (1993)

Memòria d'activitats del GCS (1992). Presentació del GCS a les universitats de Lleida i Castelló de la Plana. Sobre el capgirament de la substitució lingüística. Un suggestiu estudi de Joshua A. Fishman (Francesc Vallverdú). *Tres casos amb (més o menys) èxit: l'hebreu modern, el francès al Quebec i el català a Espanya* (Joshua A. Fishman). *La identitat frisona: desetimificació a Frísia?* (Jehannes Ytsma). *L'estudi de les normes d'ús des de l'anàlisi crítica dels discurs* (Joan Pujolar). *La definició del problema de la llengua a Catalunya durant l'elaboració del marc normatiu de la política lingüística de la Generalitat* (Jordi Argelaguet i Agemí). *Les judeollengües: el plurilingüisme dels jueus* (Martine Berthelot). *Sessions de seminari* (O. Carbonell, J. Martí i Castell i M. Berthelot). *Resums. Abstracts*.

Volum 12 (1994)

Memòria d'activitats del GCS (1993). Homenatge a Antoni M. Badia i Margarit. Esforç i empremta de Badia i Margarit en la sociolingüística catalana (Francesc Vallverdú). *"La sociolingüística catalane existe peut-être encore (si elle a jamais existé)... mais je ne l'ai pas rencontrée"* (Domènec Bernardó). *La projecció exterior de la sociolingüística catalana* (Gentil Puig i Moreno). *Persistència i canvi en el comportament lingüístic: la planificació sociolingüística* (Albert Bastardas i Boada). *Evolució de l'ús del català com a llengua familiar a Catalunya* (Joaquim Torres). *Sociolingüística i contacte de llengües: el rastre del català en el discurs espanyol* (Maria Teresa Turell). *L'ús de*

la llengua catalana en la publicitat domicil·lària (Modest Reixach i Pla). *Una experiència històrica: l'ensenyament català al País Valencià* (Vicent Pitarch). *Les llengües, les identitats i els joves d'Andorra* (Emili Boix i Jaume Farràs). *Una panoràmica bibliogràfica de la sociolingüística i la pragmàtica catalanes recents (1989-1993)* (Emili Boix i Lluís Payrató). *Recerques sociolingüístiques* (Joan M. Romaní i Jordi Bañeres). *Sessions de seminari* (J. Pujolar i J. Royo). *Resums. Résumés. Abstracts.*

Volum 13

Memòria d'activitats del Grup Català de Sociolingüística durant els anys 1994 i 1995. INUSCAT. Un indicador de l'ús del català (J. M. Romaní Olivé, J. M. Aragay i J. Sabaté). *La difusió social de la substitució lingüística a la ciutat d'Alacant. Assaig d'una cronologia* (Brauli Montoya Abad). *Aproximació descriptiva a l'Aragó catalanòfon* (Hèctor Moret). *Escriure en dues llengües: algunes observacions sobre la producció literària a Catalunya* (Ute Heinemann). *L'ús del català en la música pop-rock (1987-1994)* (Xavier Saladrigas). *Les seqüències textuais i la selecció del pretèrit indefinit (be parlat)* (Núria Alturo i Monné). *Apunts metodològics sobre l'obtenció dels informants per a un corpus de l'espanyol de Barcelona i l'àrea metropolitana* (Carme Hernández García). *La filologia romànica alemanya i el seu interès per la llengua catalana: retrospectiva i balanç* (Gabriel Berkenbusch i Cristine Bierbach). *Planificació i antropologia lingüística al Paraguai. Entrevista a Bartomeu Melià* (Emili Boix Fuster). *Sobre la immersió lingüística escolar* (Joaquim Arenas, Joaquim Arnau, Josep M. Artigal, Teresa Serra i Maria Soliva) (21-I-1994). *Sobre sociolingüística i ensenyament de les llengües estrangeres* (Luci Nussbaum) (25-II-1994). *Sobre oficialitat i realitat de la llengua a l'ensenyament no universitari* (Joaquim Arenas) (8-IV-1994). *Sobre l'enquesta del llibre «El jovent opina». LLengua i ensenyament als Instituts Públics de Catalunya* (Blanca Serra i Josepa Huguet) (10-VI-1994). *Sobre els dret lingüístics de l'educació en el dret comparat* (Antoni Milian) (2-XII-1994). *Sobre la situació sociològica a l'Aragó de parla catalana* (Hèctor Moret) (20-I-1995). *Sobre el qualitativisme en el treball sociolingüístic* (Joan J. Pujades) (5-V-1995). *Sobre les llengües amenaçades: una perspectiva ecològica* (Carme Junyent i Grup de Recerca de Llengües Amenaçades) (24-V-1995). *Sobre l'espai cibernètic i la sociolingüística* (Domènec Bernardó) (9-VI-1995). *Sobre l'evolució demolingüística recent a Catalunya* (Modest Reixach) (18-X-1995). *Sobre plurilingüisme i planificació lingüística als Països Bàltics* (Janis Valdmanis, Ina Druviete, Michael Kirkwood) (7-XI-1995).

Volums 14/15 (2000)

Memòria d'activitats del GCS durant els anys 1996, 1997 i 1998. Introducció a la part monogràfica. Gentil Puig i Moreno i Joan-Maria Romaní Olivé. *La construcció històrica de la identitat catalana i els contactes amb Al-Andalus.* Gentil Puig i Moreno (UAB). *L'ús instrumental del català pels immigrants del tercer món.* Carlota Solé (UAB). *Nova mirada sobre el patrimoni i les pràctiques lingüístiques dels jueus de Barcecelona.* Martine Berthelot (Institut Català de Recerques en Ciències Socials, UP). *Algunes dades sobre els gitanos de Catalunya i la seva llengua.* Jean-Paul Escudero. *Aspectes lingüístics i culturals dels gitanos de Gràcia i el Raval.* Elisenda Saladrigas. *La presència de la llengua amaziga (o berber).* Carles Castellanos i Hassan Akioud, amb la col·laboració d'Abdelghani El Molghy. *Una aproximació sociolingüística del berber al nord d'Àfrica i a Catalunya.* Omar Ouakrim (Universitat d'Agadir). *Apunt sociolingüístic sobre els*

africans subsaharians. Carme Junyent. *Afrosaharianans a Catalunya: des de quan i des d'on*. Edmundo Sepa. *Projecte Sinibald de Mas. Projecte pilot d'aculturació de la comunitat de parlatxinesa a Catalunya*. Seán Golden. *Llengua i nova immigració: una experiència de dinamització lingüística*. Berta Puig i Aute (CNL del Maresme - Mataró). *Tendències recents de la política lingüística a Andorra: ensenyament i usos lingüístics*. Maria Marquet *Actituds, coneixements i usos lingüístics a Andorra*. Montserrat Badia Gomis *La llengua catalana a Andorra: problemes i perspectives*. Joaquim Torres *Les actituds lingüístiques en els escolars de la frontera catalanoaragonesa*. Àngel Huguet Canalís. Jordi Suïls Subirà i Judit Janés Carulla (UdL) *Diglossia i polítiques lingüístiques. Anàlisi comparativa de tres experiències diferents: Catalunya, Noruega i el Paraguai*. Johannes Nymark. *Sessions de seminari. Presentació del volum Sociolingüística de la variació*. M.T. Turell, M.A. Pradilla, C. Plaza i N. Alturo (27-I-1997). *Taula rodona sobre "Les polítiques lingüístiques escolars a Catalunya: models i recels"*. I. Vila, E. Voltas i M. Pueyo (12-III-1997). *Taula rodona sobre "Quina llengua aprenen a parlar a casa els xiquets?"* L. Polanco, B. Montoya, J.R. Gómez Molina i E. Boix Fuster (17-III-1997). *"La situació sociolingüística del berber"*. Omar Ouakrim (14-IV-1997). *"La sociolingüística alemanya: algunes tendències recents"*. Brigitte Schlieben Lange (15-V-1997). *Taula rodona sobre "Varietats socials i versemblança literària"*. X. Bru de Sala, M. Azevedo i E. Boix Fuster (26-V-1997). *"Pràctiques interlingüístiques i integració social: els immigrants castellanoparlants al Rosselló"*. Ch. Lagarde (14-XI-1997). *Taula rodona sobre "Tendències recents de la política lingüística a Andorra: ensenyament i usos públics"*. M. Marquet, M. Badia, J. Farràs i J. Torres (26-XI-1997). *"Cal refer el procés de normalització?"*. J.M. Aymà i A. Climent (2-II-1998). *Taula rodona sobre "La llengua catalana i els joves a Palma de Mallorca"*. J. Mas, J. Melià, P. Muñoz i M. Reixach (13-III-1998). *"La sociolingüística de la ciència-ficció"*. J. Solé i Camardons (17-III-1998). *Jornada sobre "La situación sociolingüística en las tierras de habla catalana"*. M. Siguan, E. Lamo de Espinosa, A. Barrera, E. Boix Fuster, M. Ros i F. Vallverdú (22-V-1998). *"Els usos lingüístics en la retolació a Barcelona l'any 1997"*. J.M. Romaní i J. Solé Camardons (26-VI-1998). *"La situació de la llengua catalana a Santa Coloma de Gramenet"*. A. Fabà i N. Ubach (9-XI-1998). *"Avaluació de les agències de planificació lingüística a Catalunya (DGPL i CPNL)"*. A. Branchadell i F. Domínguez (23-XI-1998). *"La noció de 'llengua pròpia' i la normalització del català"*. F. Vallverdú (30-XI-1998). *"Impressions sociolingüístiques"*. J.A. Fishman (17-XII-1998). *Resums / Résumés / Abstracts*.